

> NIEUWSBRIEF <

INITIATIEFGROEP DUURZAAM

UITGAAND TOERISME

oktober 2007

> P L A T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O L P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E <

> Sawadee

Sawadee Reizen genomineerd voor WNF-Bedrijven Award 2007

Sawadee Reizen is al twee jaar partner van het Wereld Natuur Fonds. Gezamenlijk laten wij zien dat reizen en natuurbescherming hand in hand kunnen gaan. Niet alleen door het Wereld Natuur Fonds financieel te steunen en onze reizigers uit te nodigen hetzelfde te doen, maar ook door de kennis van onze medewerkers aan te bieden aan lokale bedrijven in WNF toerismeprojecten en door die projecten op te nemen in onze reizen.

Door haar inzet maakt Sawadee Reizen kans om WNF-Bedrijfspartner van het jaar 2007 te worden. De WNF Bedrijven Award 2007 gaat naar de bedrijfspartner met wie gezamenlijke natuurbeschermingsdoelstellingen worden nagestreefd door duurzame productie te realiseren en duurzame producten te ontwikkelen. Ook gezamenlijke communicatie en corporate fundraising maken onderdeel uit van de samenwerking. Kijk op www.sawadee.nl voor meer informatie over de WNF- en andere duurzaam toerismeprojecten. En stem op de site van het WNF voor Sawadee Reizen!

> Sawadee

Bezoek aan Fairtrade Bananenplantage in Ecuador

In navolging van het succesvolle bezoek aan de koffieboeren aan de voet van de Kilimanjaro in Tanzania neemt Sawadee nu een soortgelijk project op in de Ecuador reizen. Er wordt een bezoek gebracht aan de kleinschalige producenten van Fairtrade bananen. Deze bananenboeren zijn verenigd in de coöperatie El Guabo en onder leiding van enthousiaste lokale gidsen volgen de bezoekers de banaan vanaf de plantages tot – indien mogelijk – aan het schip. Ook kunnen de nabijgelegen watervallen en 'hot springs' worden bezocht. De inkomsten van de "Banana Tour" komen rechtstreeks ten goede aan de lokale boerenfamilies, bij wie ook de lokale lunch wordt genuttigd. Voor meer informatie: www.paseo.nu en www.solidaridad.nl

Rainforest Alliance

Sawadee Reizen heeft onlangs een overeenkomst voor samenwerking gesloten met Rainforest Alliance. Rainforest Alliance is een internationale natuurbeschermingsorganisatie, actief op het gebied van landbouw en bosbouw. Daarnaast is één van de doelen van Rainforest Alliance het bevorderen en ondersteunen van ecologisch en sociaal verantwoord toerisme in Latijns Amerika. Accommodaties in ondermeer Costa Rica, Ecuador en Guatemala worden door Rainforest Alliance getraind op het gebied van effectief management en de vereisten voor duurzaam toerisme. Ze krijgen bijvoorbeeld informatie over de voordelen van water- en afvalrecycling, tips om het gebruik van elektriciteit te verminderen en informatie over het gebruik van bouwmaterialen die weinig impact op het milieu en de natuur hebben. Sawadee heeft diverse accommodaties in haar reizen opgenomen die zijn aangesloten bij het toerisme programma van Rainforest Alliance.

Kijk op www.rainforestalliance.org onder het kopje toerisme voor meer informatie.

> Dreamcatcher Nederland

Nieuw IDUT lid; Dreamcatcher Nederland

Dreamcatcher is een Zuid-Afrikaanse organisatie, die via het sociaal-toerisme de zwarte en gekleurde, jarenlang onderdrukte, bevolking wil helpen uit de armoede te komen en een menswaardig bestaan op te bouwen. Dreamcatcher richt zich vooral op de vrouwelijke bevolking. Het is geen eenvoudige opgave: Zuid-Afrika is een land dat nog volop werkt aan het herstel na het Apartheids Regime. Toerisme is een van de sectoren die kan bijdragen aan economisch herstel. Maar de lokale (zwarte) bevolking kan niet altijd mee profiteren van de opgang van het toerisme. De meeste pensions worden uitgbaat door blanken, de grote hotelketens behoren tot internationale ketens. Gevolg is dat het geld niet terecht komt bij de mensen die dit het hardst nodig hebben. Daar wil Dreamcatcher wat aan doen. Dreamcatcher wil op eigen wijze meewerken Nelson Mandela's droom uit 1994 'welvaart, vrijheid en gelijkheid voor elke Zuidafrikaan' te realiseren.

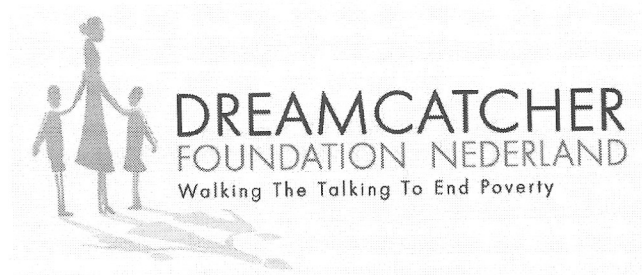
Dreamcatcher wil de toeristen laten kennis maken met het échte Zuid-Afrika, met al zijn verschillende culturen, talen, volkeren en tradities. Toerisme kan een heel goede weg zijn om er plaatselijke gemeenschappen van te laten profiteren, mits goede basisopleidingen en -trainingen worden gegeven, zodat de bewoners zich als zelfstandige ondernemers kunnen vestigen. Via twee projecten is dat voorlopig gerealiseerd: "Cook up with Kamamma" en het opzetten van "Homestays" (kleinschalige accommodaties).

Anthea Rossouw, Yellow the Wireman en Kamamma Esma.

Stichting Dreamcatcher Nederland is op 8 september 2006 opgericht en richt haar activiteiten op drie pijlers. Ten eerste contact leggen met medefinancieringsorganisaties. Inmiddels heeft Cordaid financiële steun toegezegd tot 2009. De tweede pijler is werken aan een grotere naamsbekendheid en de derde pijler het opzetten van contacten met duurzame reisorganisaties.

Dreamcatcher Nederland, telefoon: 070-3505085, website: www.dreamcatcher.co.za
mail: wilma@lankhorstpr.nl of dreamcatcher.nederland@bart.nl

Nieuw IDUT lid; International Travel Group

De International Travel Group, ook wel ITG genaamd, is in 1998 begonnen met het zelfstandige reismerk MilesTravel. Sindsdien zijn er 8 onafhankelijke reismerken bijgekomen. Het motto is het bieden van 'Experiences and Memories for a Lifetime'. Alle reismerken doen aan direct selling.

ITG heeft twee vestigingen: de hoofdvestiging staat in 's-Hertogenbosch en de nevenvestiging in Amsterdam.

ITG maakt een onderscheid tussen 'specialistische reismerken' en 'Internet gestuurde ondernemingen'. De specialistische reismerken zijn: MilesTravel (Safari-Afrika), Pagona Travel (Latijns-Amerika en Antarctica), 3 OceansTravel (Droomeilanden), BarronTravel (Australië, Nieuw-Zeeland en Canada), SinjaTravel (Azië) en Bleecker (exclusieve stedenreizen binnen Europa). Deze specialisten verzorgen individuele maatwerkreizen. Er is zoveel mogelijk persoonlijk contact met de klant en kwaliteit, service en kennis uit ervaring zijn de speerpunten

De Internet gestuurde ondernemingen, TravelDeals, TravelCanada en TravalAmerica, zijn gericht op de individuele klant die prijsbewuster is en minder op zoek naar specialistische kennis. De verkoop vindt met name plaats via telefoon en internet.

Op het gebied van duurzaam toerisme en maatschappelijk verantwoord ondernemen is ITG nog in de oriënterende fase. Op bescheiden schaal worden reeds initiatieven genomen. Uiteraard houden de ANVR leden zich bezig met Produkt- en Milieuzorg. Na een grondig vooronderzoek zullen beide onderwerpen deel uit gaan maken van het beleid van de totale organisatie. Uiteraard is het lidmaatschap van IDUT hiervoor een belangrijke inspiratiebron.

Voor meer informatie zie de algemene website www.itgcompanies.nl of mail naar Inge Groot Enzerink inge@itgcompanies.nl

> NHTV en ICIS

Drie dagen Davos

De Zwitserse vakantiebestemming Davos vormde van 1 tot 3 oktober het toneel voor de tweede internationale conferentie over klimaatverandering. De meeting was gezamenlijk georganiseerd door de wereld toerisme organisatie (UNWTO), de wereld meteorologische organisatie (WMO) en het milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP). De bijeenkomst was een vervolg op de in 2003 in Djerba gehouden eerste conferentie over klimaatverandering en toerisme, en beoogde de gemaakte vooruitgang te bespreken en te komen tot een gezamenlijke strategie. Basis voor de discussies was een rapport over klimaatverandering en toerisme, opgesteld door een groep experts waaronder Paul Peeters (NHTV) en Bas Amelung (ICIS). Net als het rapport, maakte de conferentie een onderscheid tussen adaptatie (aanpassing aan klimaatverandering) en mitigatie (vermindering van de uitstoot).

Na inleidende presentaties op dag 1, bespraken de circa 400 deelnemers op dag 2 de gevolgen van klimaatverandering voor een keur aan bestemmingen, en tevens manieren om die gevolgen op te vangen. Speciale aandacht was er voor eilanden en voor kust-, berg- en natuurgebieden, omdat deze algemeen worden beschouwd als bijzonder kwetsbare bestemmingen. De zorgen daarover werden algemeen gedeeld. De laatste dag stond in het teken van de bijdrage van toerisme aan het klimaatprobleem. Dit was duidelijk het meest controversiële deel van de conferentie. Dat het toerisme goed is voor naar schatting 5% van de wereldwijde uitstoot van kooldioxide werd algemeen aanvaard. Tijdens de sessie over (lucht-)vervoer was men unaniem in de conclusie dat nieuwe technologie niet in staat is om emissies te laten dalen en er derhalve noodzaak bestaat voor volumemaatregelen, met name door luchtvaart onder emissiehandel onder te brengen. Uiteindelijk deden de deelnemers in de 'Verklaring van Davos' een aantal aanbevelingen aan overheden, toerismesector en wetenschap. Deze Verklaring dient als input voor de grote klimaatop die eind dit jaar in Bali wordt gehouden.

Meer informatie op www.unwto.org en www.e-clat.org en www.unwto.org/pdf/pr071046.pdf

Toerisme & Biodiversiteit Fonds

IUCN NL is een nieuwe ronde gestart van het Toerisme & Biodiversiteit Fonds. Een fonds dat geld beschikbaar stelt aan projecten die toerisme inzetten voor de bescherming van de natuur. In de voorgaande jaren zijn op deze manier diverse initiatieven opgezet waarbij toerisme een belangrijke rol heeft gespeeld in het behoud van de natuur. Zo is bijvoorbeeld in Oeganda een project gefinancierd rondom de zeldzame, aan de ooievaar verwante, shoebill. In Noord-Peru heeft de lokale bevolking homestays en culturele activiteiten opgezet in het populaire trekking gebied rondom Huaraz en in Chili zijn vissers ondersteund die toeristen meenemen op boot- en wandeltrips. Allen met het doel alternatieve inkomsten te genereren die ertoe bijdragen dat de natuurlijke hulpbronnen op een duurzame wijze geëxploiteerd worden en om bewustwording te creëren over het belang van natuurbehoud.

Voor de september 2007 deadline waren de volgende landen uitgenodigd om een voorstel in te dienen: Cambodja, Laos, Vietnam, Indonesië, Tanzania, Oeganda, Kenia en Suriname. Verwacht wordt dat begin januari de eerste activiteiten gestart kunnen worden. IUCN NL geeft financiële steun en zoekt partnerships met Nederlandse tour operators die advies kunnen leveren aan de projecten. Dit met doel om beter op de markt afgestemde producten te ontwikkelen. Wil je meer weten over de projecten én of ze eventueel in 2008 al te bezoeken zijn, mail tourism@iucn.nl

---

> IUCN NL

Hoeveel toerisme kunnen de Galápagos aan?

De Galápagos-eilanden, 1000 km ten westen van de kust van Ecuador, waren lange tijd een economisch succesverhaal op het gebied van verantwoord natuurtoerisme. Dit was te danken aan het feit dat 97% van het eilandoppervlak, plus de omringende zee, jarenlang een goed beheerd nationaal park vormden. Zo bestonden er strenge regels voor bezoekers, hoge entreeheffingen, een vergunningstelsel voor toeristenboten en een redelijk goede handhaving. Zowel mainstream- als ecotoeristen waren meestal heel positief over hun bezoek. De totale economische waarde van het toerisme naar de Galápagos ligt nu boven de 400 miljoen US\$ per jaar, waarvan 63 miljoen de lokale economie instroomt.

In de loop van de jaren 90 is de natuur echter steeds meer onder druk komen te staan, waarbij de groei van het toerisme zowel direct als indirect de drijvende kracht vormde. In directe zin, doordat het jaarlijks aantal bezoekers steeds nieuwe records brak, van 40.000 in 1990 naar 140.000 in 2006. Onder druk van operators om beperkingen te versoepelen mocht vorig jaar voor het eerst een cruiseschip met 500 passagiers de eilanden bezoeken, terwijl de limiet per schip vele jaren op 90 passagiers stond. Het aantal locaties waar toeristen aan land mogen is echter beperkt en de natuur is er erg kwetsbaar.

In indirecte zin heeft deze booming business veel migranten vanuit het veel armere vasteland van Ecuador aangetrokken. Geen enkele regering durfde het aan de migratiestroom af te remmen, waardoor de bevolking tussen 1980 en 2006 meer dan verdrievoudigde. De beschikbare ruimte, voorzieningen en toeristische werkgelegenheid voor de nieuwkomers waren echter volstrekt onvoldoende, waardoor steeds meer mensen hun heil zochten in ongecontroleerde en soms illegale visserij. Het zee-ecosysteem komt daardoor steeds meer onder druk te staan, en daarmee een van de trekpleisters voor snorkel- en duiktoeristen.

Een tweede indirecte gevolg van het toerisme is een spectaculaire toename van plante- en diersoorten van buiten de Galápagos die onbedoeld met boten en vliegtuigen meekomen. Het aantal geïntroduceerde soorten is sinds 1990 meer dan vertienvoudigd. De inheemse flora en fauna van eilanden als de Galápagos is echter extra kwetsbaar voor zulke exoten, terwijl juist die inheemse soorten voor toeristen interessant zijn.

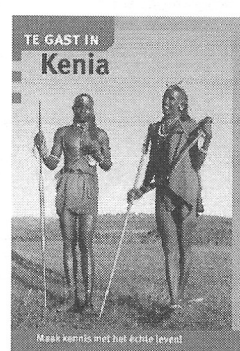
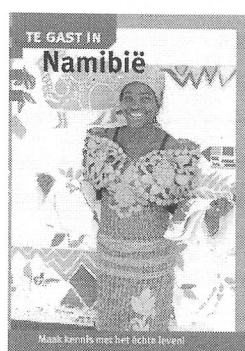
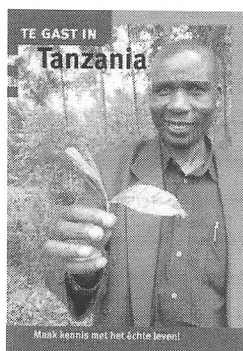
De onbeheerste groei van het toerisme heeft dit jaar tot nationale en internationale actie en discussie geleid. De president van Ecuador heeft een serie noodmaatregelen afgekondigd en de UNESCO heeft de Galápagos op de lijst van 'Werelderfgoederen in Gevaar' gezet. De vraag is nu wat wij, professionals in de reisindustrie, aanstaande reizigers naar Ecuador of milieu-organisaties, kunnen doen om eraan bij te dragen dat zowel de unieke natuur als de toeristische sector op de Galápagos gezond blijven.

TE GAST IN informeert over duurzame toerismeprojecten in Afrika

Eind oktober verschijnen in de vernieuwde TE GAST IN-pocketreeks drie nieuwe uitgaven, te weten Kenia, Tanzania en Namibië. Elke uitgave bevat artikelen van diverse auteurs, waaronder Afrika-correspondenten Koert Lindijer en Ilona Eveleens. In de boekjes is niet alleen aandacht voor alledaagse cultuur en omgangsvormen, maar ook voor duurzame toerismeprojecten.

Zo maakt Jos Sinnema een koffietoer op de hellingen van de Kilimanjaro. Dit community-based tourism project wordt o.a. bezocht door groepen van Sawadee. Suzanne Heuts beschrijft hoe ze in Tukuye, in het zuiden van Tanzania de boeren stimuleert om een theetoeer op te zetten. De boeren reageerden enthousiast en Rungwe Tea & Tours was geboren. Journalist Arjen Westra reist naar Chogoria aan de voet van Mount Kenya om te zien hoe lokale boeren voorzieningen voor toeristen bouwen. Op initiatief van de boerenorganisatie Kenfap en met steun van Agriterra zijn daar eenvoudige lodges gebouwd. In Namibië tot slot bezoeken we Treesleeper Camp, een bijzonder toerismeproject dat is opgezet door Bosjesmannen. Het kamp bestaat uit zes campingplaatsen in de bush, elk met een tredeek waar gasten onder de Afrikaanse sterrenhemel slapen.

De serie TE GAST IN is speciaal bedoeld voor touroperators om hun klanten goed voor te bereiden op een verre reis. Bestellen kan direct via www.tegastin.nl

>TUI Nederland

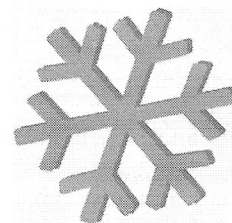
Groene sneeuwsterren voor duurzame wintersportbestemmingen

Arke en Holland International lanceren de 'groene sneeuwster' voor milieuvriendelijke bergdorpen. De sneeuwster is te vinden in de wintersportbrochures van Arke en Holland International en op Arke.nl. De sneeuwster is een logische vervolgstap binnen de campagne Wijs op wintersport die vorig jaar van start is gegaan.

In veel sneeuwbestemmingen staat de bergnatuur door toerisme en klimaatverandering onder druk. Eén van de gevolgen hiervan is dat de sneeuwgrens omhoog schuift door de opwarming van de aarde. Een toenemend aantal skibestemmingen zet zich daarom in voor de bescherming van de bergnatuur. Steeds meer populaire skibestemmingen gaan bewust om met water, energie en afval. Daarnaast bevorderen ze het openbaar vervoer met gratis skibussen en het gebruik van groene energie. "Wij willen milieuvriendelijke bergdorpen voor hun inzet belonen en ze aanmoedigen met de duurzame ontwikkeling door te gaan en daarom krijgen ze van ons een groene sneeuwster", aldus Duurzaam Toerisme Manager Elise Allart.

Een groot aantal sneeuwdorpen in Zwitserland, Italië, Oostenrijk, Frankrijk, Canada en de Verenigde Staten heeft de groene sneeuwster toegewezen gekregen. In de wintersportbrochures van Arke en Holland International staan de sneeuwster bestemmingen in een overzichtelijk lijst. Sinds kort zijn ook op Arke.nl de duurzame sneeuwbestemmingen boekbaar. Arke is hiermee de eerste reisorganisatie die online wintersportproducten aanbiedt onder de noemer duurzame wintersport.

TUI Nederland werkt met diverse organisaties samen voor de ontwikkeling van de Wijs op wintersport campagne. Elise Allart: "Vorig jaar werkten we al samen met Nederlands Alpen Platform en Milieu Centraal. Dit jaar gaan we ook internationaal samenwerken met de Engelse Ski Club of Great Britain. De Ski Club heeft de beschikbare informatie van de door haar ontwikkelde Green Resort Guide beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van de groene sneeuwster."

Agenda

- 29-31 oktober 2007 Internationale conferentie 'Tourism, Religions and Dialogue of Cultures' in Cordoba, Spanje. Voor meer informatie zie www.unwto.org//conferences.
- 7-9 november 2007 Internationale mid-term conferentie van het INTERREG project 'To Learn'. Het project richt zich op het bevorderen van een duurzame toeristische ontwikkeling in de Noordzee regio. In Nederland is uitvoering van het project in handen van de kenniskring Service Studies en het Instituut Service Management, beide onderdeel van de Christelijke Hogeschool Leeuwarden. Voor meer informatie en het registreren voor het congres zie www.meeting-u.nl.
- 12 november 2007 24ste bijeenkomst in Londen van The Task Force voor de bescherming van kinderen tegen seksueel misbruik binnen het toerisme. Voor meer informatie zie www.world-tourism.org/protect_children/index.htm.
- 14 november 2007 WTM World Responsible Tourism Day. Diverse panel discussies over thema's als CO2 neutraal en dreigend drinkwater tekort. Voor meer informatie www.wtmwrtd.com.
- 12 december 2007 IDUT themabijeenkomst (alleen voor leden).
- 9-13 januari 2008 Vakantiebeurs Utrecht, www.vakantiebeurs-online.nl. Vakdag op dinsdag 8 januari.
- 18-20 januari 2008 Reispavillon Stutgart Duitsland. Voor meer informatie zie www.reispavillon-online.de.

> P L A T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O E P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E <

IDUT leden

ANVR
CBI
Dreamcatcher Nederland
Fontys Hogescholen
Informatie Verre Reizen
KNV busvervoer
Nederlands Alpen Platform
SNV
Wereld Natuur Fonds

ANWB
Cordaid
ECEAT
Hogeschool INHOLLAND Delft
International Travel Group
Milieu Centraal
NHTV/CSTT
TUI Nederland

Baobab Reizen
De Reisspecialisten Groep B.V.
ECPAT
ICIS Universiteit Maastricht
IUCN NL
Ministerie van LNV
Sawadee Reizen
Wageningen Universiteit